

Til Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Vår ref:

Deres ref: AFi

Dato: 16.10.2015

Høring – NOU 2015:8 Fremtidens skole. Fornyelse av fag og kompetanser.

Vi viser til høringsbrev datert 17.06.2015 der departementet inviterer til innspill i forbindelse med NOU 2015:8 «Fremtidens skole», også kalt «Ludvigsenutvalget».

Skolenes landsforbund mener Ludvigsenutvalget har levert en rapport som er viktig for oss alle. NOU 2015:8 er generelt god, så vi velger å avgrense oss til en kort kommentar til hovedtemaene.

Med NOU 2015:8 er det presentert en godt dokumentert rapport som samtidig har evnet å sette søkelyset på skolens **innhold**. Så altfor mange av de skolepolitiske debattene og tiltakene de siste tiåra har handlet om styringstiltak og ikke egentlig hatt skolens innhold og eleven i sentrum. Ludvigsenutvalget gir føringer for en innholdsreform i skolen som etter vår oppfatning gir gode løsninger for fremtidens skole og som kan legge til rette for at elevene går ut av grunnutdanninga med en reflektert og god selvfølelse. Som utvalget selv påpeker, får skolen stadig større rolle som fellesarena.

Etter vår vurdering har NOUen i seg kvaliteter som bør kunne forene høyre og venstresiden til en omforent politikk mht hvordan læreplanene bør bygges om til funksjonelle styringsredskaper for opplæringa. Det spesielle er at utvalget har lyktes i å gi troverdige argumenter for **dybdelæring**, samtidig som de påviser behov for et **bredt kompetansebegrep**. Vi i Skolenes landsforbund vurderer dette som mulig, og har kalt rapporten en mulig politisk Columbi-egg.

Kompetanser i fremtidens skole

Skolenes landsforbund støtter utvalgets presisering av at fremtidens skole fordrer et bredt kunnskapsbegrep der byggsteinene både er av praktisk og teoretisk art. Rettnok finner vi lite spor av fokus på fagopplæring i rapporten. Men til gjengjeld argumenterer utvalget særdeles godt for nødvendigheten av å øke statusen til de praktisk-estetiske fagene. Dette gir flere perspektiv; god opplæring i håndtverksfag er viktig for fagene i seg selv, men har også

SKOLENES LANDSFORBUND

Postadresse: P.b. 8783 Youngstorget, 0028 Oslo
Besøksadresse: Møllergata 20, inngang Hammersborggt.
Telefon +47 99 35 60 60 Org.nr 970533362
E-post skolenes@skolenes.no @SLforbund
skoleneslandsforbund.no

en allmenn verdi i opplæringa. Evnen til å tenke kreativt er en avgjørende kompetanse i de aller fleste fag og i tillegg er det svært godt egnet for å gi motivasjon for læring.

Ludvigsenutvalget mener at skolen som **fellesarena** vil få en større betydning enn tidligere og skal støtte oppunder og påvirke verdier og normer samfunnet bygger på. Skal elevens potensiale realiseres og de fremtidige kompetansebehov i arbeids- og samfunnsliv dekkes må fagene fornyes og skolen videreutvikles. Skolenes landsforbund er enig i dette og er samtidig fornøyd med at det ble forutsatt at gjeldende formålsparagraf skulle opprettholdes.

Skolenes landsforbunds vil berømme utvalget for at de på en god og funksjonell måte har lyktes med å bygge på formålsparagrafen og trekke ut en breddekompetanse herfra som skal gjenspeiles i alle fag, eller sagt på en annen måte, kompetanser som elevene skal utvikle gjennom arbeid med fagene;

- Fagspesifikk kompetanse
- Kompetanse i å lære
- Kompetanse i å kommunisere, samhandle og delta
- Kompetanse i å utforske og skape

Slik ønsker Ludvigsenutvalget å legge til rette for et bredt kunnskapssyn som involverer både kognitive og praktiske ferdigheter, sosial og emosjonell læring og utvikling. Etter vår vurdering vil en skole som bygger på utvalgets premisser bryte med dagens skole som utvikler seg i en uønsket elitistisk retning.

Utviklingstrekkene i arbeids- og samfunnsliv tilsier også behov for nokså brede (og ikke primært målbare) kompetansemål. Det er behov for mer vekt på kritisk refleksjon og dybdelæring.

Skolenes landsforbund støtter utvalgets forslag om å reformulere dagens grunnleggende ferdigheter.

Fagfornyelse og læreplanmodell

Skolenes landsforbund ønsker å være tydelige på at vi støtter Ludvigsenutvalgets forslag om dybdelæring og progresjon. For å få ønsket effekt av nye kompetansemål, blir det sentralt å få god konkretisering i fornyede læreplaner, og at de er konkretisert på hvert trinn.

Utvalget peker på stofftrengselen som er i skolen i dag og utfordringen med at nye temaer og kompetanser tas inn i skolen uten at noe annet tas ut, og at dette er en utfordring når skolen skal legge til rette for gode læringsprosesser og forståelse som varer.

Fagene må utvikles slik at de legger til rette for at elevene har muligheten til å gå i dybden og utvalget reiser spørsmålet om hvor mange fagområder det er realistisk at skolefagene skal bestå av.

Utvalget foreslår derfor at nye læreplaner for fag bør ha færre og mer likt utformede kompetansemål. Overordnede nasjonale læreplanmål som har klare prioriteringer og som gir

tydelig retning og progresjon i opplæringa. Skolenes landsforbund mener utvalget gjør et klokt utvalg av fagområder for å få et bedre grunnlag for sammenheng i læreplanverket.

Det vil gi ledere, lærere og annet pedagogisk personale handlingsrom til å foreta profesjonelle vurderinger. Utvalget anbefaler tydeligere progresjon i læreplanene og beskrivelser av elevenes læringsforløp i veiledende støtteressurser. Utvalget mener at læreplanene blir bedre arbeidsverktøy og tydeligere styringsdokumenter hvis de kombineres med nasjonalt utformede veiledningsressurser. Det vil legge til rette for at lærere og lærerkollegier skal kunne foreta prioriteringer i skolehverdagen i tett samvirke med elevenes utvikling.

Skolenes landsforbund stiller også spørsmål om det er formålstjenlig at lærerplanene har status som en forskrift.

Det mest framtreddende bruddet med Kunnskapsløftet er at Ludvigsen-utvalget foreslår at vi må satse på **dybdelæring** og tydelig progresjon definert i faga. Dette vil kreve en læreplanreform der mye fjernes fra læreplanene; å lære noe grundig og ikke overfladisk. Systematisk dybdelæring vil etter SLs mening gi mange utfordringer som må på plass:

- Nasjonale læreplaner som er definert på hvert trinn
- Tillit til at eleven lærer mer og overfører kompetansen til andre fag og emner selv
- Varierte arbeidsmetoder. Bør innføres en maksgrense for antall elever pr lærer for å muliggjøre dette.
- Eleven blir aktivt involvert i opplæringa, altså reell elevmedvirkning. Elevundersøkelsene viser i dag at elevene ikke blir tatt med på medvirkning i sin egen læringssituasjon slik forskriften forutsetter. Dette må på plass dersom dybdelæring skal kunne gi «allmenngjørende» effekt.

Dette er en stor omlegging av opplæring og fordrer både tid og penger i innføringsperioden.

Oppsummert mener Skolenes landsforbund at NOU 2015:8 er en glimrende reform som har i seg en politikk som bør kunne favne bredt; faglig fordypning og likevel et bredt kompetansesyn bygd på demokratiske grunnverdier; en offentlig fellesskole som vektlegger samarbeid og utvikling av selvstendige, kreative og reflekterende individer med livslyst og en tro på sin egen og andres framtid.

Med vennlig hilsen

SKOLENES LANDSFORBUND

Anne Finborud
leder

Terje Moen
nestleder